

Sygn. akt XIV C 615/20

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 26 listopada 2020 r.

Sąd Okręgowy w Poznaniu XIV Zamiejscowy Wydział Cywilny z siedzibą w Pile

w składzie następującym

Przewodniczący: sędzia Jolanta Czajka-Bałon

Protokolant: st. sekr. sąd. Grażyna Bielicka

po rozpoznaniu w dniu 5 listopada 2020 r. w Pile

na rozprawie

sprawy z powództwa (...) S.A. z siedzibą w W.

przeciwko M. C.

o zapłatę

I. zasądza od pozwanego M. C. na rzecz powoda (...) S.A. z siedzibą w W. kwotę **97.031,64** (dziewięćdziesiąt siedem tysięcy trzydzieści jeden i 64/100) **zł** wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie liczonymi od:

1) kwoty 87.602,42 zł od dnia 4 lutego 2020 r. do dnia 10 marca 2020 r.,

2) kwoty 85.602,42 zł od dnia 11 marca 2020 r. do dnia zapłaty;

II. w pozostałym zakresie postępowanie umarza;

III. kosztami procesu obciąża pozwanego i z tego tytułu zasądza od niego na rzecz powoda 10.369 (dziesięć tysięcy trzysta sześćdziesiąt dziewięć) zł.

sędzia Jolanta Czajka-Bałon

UZASADNIENIE

Powód (...) S.A. z siedzibą w W. w pozwie złożonym w dniu 4 lutego 2020 r. w elektronicznym postępowaniu upominawczym wniósł o zasądzenie od pozwanego M. C. na swoją rzecz kwoty 99.031,64 zł z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od dnia 4 lutego 2020 r. do dnia zapłaty oraz zasądzenie kosztów sądowych z odsetkami ustawowymi za opóźnienie.

W uzasadnieniu wskazał, że w dniu 15 lutego 2017 r. zawarł z pozwanym umowę kredytu nr (...). Pozwany nie wywiązał się z obowiązku terminowej spłaty rat, w związku z tym powód wezwał go do zapłaty zaległości. Wobec bierności strony pozwanej wypowiedział umowę, stawiając całą należność w stan wymagalności. Pozwany nie spłacił wymagalnej wierzytelności do dnia sporządzenia pozwu, w związku z czym powód wystawił wyciąg ze swoich ksiąg, stwierdzający jego zadłużenie. Powód wskazał, że na dochodzone pozwem roszczenie składają się:

- 87.602,42 zł należności głównej (niespłaconego kapitału),

- 4.698,42 zł odsetek umownych za okres korzystania z kapitału tj. od 31 grudnia 2018 r. do 1 sierpnia 2019 r.,
- 6.730,80 zł tytułem odsetek karnych umownych od 2 sierpnia 2019 r. do 3 lutego 2020 r.

Dodatkowo powód podkreślił, że na podstawie postanowień umowy jest uprawniony do naliczania odsetek umownych za opóźnienie w wysokości 7% w stosunku rocznym.

Nakazem zapłaty z dnia 13 marca 2020 r. Sąd Rejonowy Lublin-Zachód w Lublinie uwzględnił roszczenie powoda.

W sprzeciwie od nakazu zapłaty pozwany wniósł o skierowanie stron do mediacji celem ugodowego zakończenia sporu, rozłożenia na raty roszczenia powoda w kwocie 1.000 zł płatne do 10-go dnia każdego miesiąca, rozpoczynając od miesiąca kalendarzowego przypadającego po miesiącu, w którym orzeczenie stanie się prawomocne, nieobciążanie pozwanego kosztami procesu. Dodatkowo pozwany wskazał, że nie kwestionuje stanu faktycznego opisanego przez powoda. Ze względów na obecną sytuację gospodarczą, pojawiły się trudności zaburzające jego płynność finansową. Po dokonaniu wypowiedzenia umowy wpłacił na rzecz powoda 12.000 zł. Posiada wolę i możliwości dalszej spłaty zobowiązań, ale w innych ratach niż wynikałoby to z zawartej umowy.

Na skutek złożonego przez pozwanego sprzeciwu od nakazu zapłaty Sąd Rejonowy Lublin-Zachód w Lublinie postanowieniem z dnia 4 czerwca 2020 r. przekazał sprawę do Sądu Okręgowego w Poznaniu według właściwości.

W piśmie procesowym z dnia 12 października 2020 r. pozwany podtrzymał swoje stanowisko wyrażone w sprzeciwie od nakazu zapłaty.

Pismem z dnia 30 października 2020 r. powód podniósł, iż pozwany po wytoczeniu powództwa dokonał w dniu 10 marca 2020 r. wpłaty 2.000 zł, którą zaksięgował na poczet spłaty dochodzonej należności głównej. Z uwagi na powyższe powód cofnął pozew co do kwoty 2.000 zł ze zrzeczeniem się roszczenia i wniósł o zasądzenie od pozwanego na jego rzecz kwoty 97.031,64 zł wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie liczonymi od kwoty: a. 85.602,42 zł od dnia 4 lutego 2020 r. do 10 marca 2020 r.; b. od kwoty 85.602,42 zł od dnia 11 marca 2020 r. do dnia zapłaty oraz kosztów procesu według norm przepisanych. Powód nie wyraził zgody na skierowanie stron do mediacji.

Na rozprawie w dniu 5 listopada 2020 r. pozwany wskazał, iż nie kwestionuje zawarcia umowy, skutków z niej wynikających jak również wysokości żądań powoda. Podtrzymał również wniosek o rozłożenie świadczenia na raty w wysokości po 1.500 zł miesięcznie.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Powód (...) S.A. w W. i pozwany M. C. zawarli w dniu 15 lutego 2017 r. umowę kredytu gotówkowego nr (...). Na jej mocy powód udzielił pozwanemu kredytu konsolidacyjnego, przeznaczonego na spłatę kredytów i pożyczek wskazanych we wniosku o kredyt w wysokości 112.915,72 zł, a pozwany zobowiązał się go spłacić w 96 miesięcznych, równych ratach w wysokości 1.648,80 zł płatnych do 28 dnia każdego miesiąca (§ 2 i 7 umowy). Całkowita kwota do zapłaty przez pozwanego ustalona na dzień zawarcia umowy wynosiła 158.480,12 zł (§ 4 ust. 2). W umowie określono zmienne oprocentowanie kredytu, które na dzień zawarcia umowy wynosiło 8,89 % w stosunku rocznym (§ 8). Zastrzeżono również, że w przypadku opóźnienia w terminowym regulowaniu przez pozwanego zobowiązań pieniężnych wynikających z umowy Bank będzie uprawniony do pobierania od kwoty niespłaconych w terminie należności odsetek oprocentowanych zmiennie, wynoszących na dzień zawarcia umowy 8,89 % w skali roku, przy czym oprocentowanie zmieniać się miało według tych samych zasad co oprocentowanie nominalne kredytu (§ 10). W umowie uregulowano również przesłanki i sposób jej wypowiedzenia. Jedną z podstaw do wypowiedzenia, przy zachowaniu trzydziestodniowego terminu, było niespłacanie przez kredytobiorcę w terminie kredytu, jego części bądź opłat i prowizji do zapłaty, których jest zobowiązany (§ 15).

Dowód: bezsporne, nadto umowa kredytu gotówkowego nr (...) (k. 45-54), harmonogram spłat (k. 77-79), regulamin (k. 55-76), przesłuchanie pozwanego (k. 144).

Pozwany od samego początku nie spłacał kredytu na zasadach przewidzianych w umowie, czynił to nieterminowo i w niepełnych wysokościach. W styczniu 2019 r. zaprzestał jakiegokolwiek spłaty zobowiązania. Na dzień 1 marca 2019 r. jego zadłużenie wynosiło 3.301,68 zł. W związku z powyższym powód pismem z 1 marca 2019 r. wezwał pozwanego do zapłaty tego zadłużenia w terminie 14 dni oraz poinformował, że może on w tym terminie skorzystać z możliwości dokonania zmiany warunków spłaty lub złożyć wnioski o restrukturyzację zadłużenia. Pozwany odebrał niniejsze wezwanie w dniu 7 marca 2019 r., ale nie uregulował długu, w związku z czym pismem z 30 kwietnia 2019 r. powód wypowiedział mu umowę kredytu z zachowaniem trzydziestodniowego terminu liczonego od dnia doręczenia niniejszego pisma. Jednocześnie poinformował pozwanego, że w następnym dniu po upływie okresu wypowiedzenia całość środków kredytowych wraz z odsetkami i kosztami stanie się wymagalna i podlegać będzie natychmiastowemu zwrotowi. Całkowitą kwotę zobowiązania pozostałego do spłaty na dzień sporządzenia pisma określił na kwotę 96.373,17 zł. Pismo zostało odebrane przez pozwanego w dniu 6 maja 2019 r.

Kolejnym pismem z 21 sierpnia 2019 r., w związku z upływem terminu wypowiedzenia, powód wezwał pozwanego do zapłaty całego wymagalnego zadłużenia. Po dokonaniu wypowiedzenia pozwany dokonał kilku wpłat na rzecz pozwanego, które powód zaliczył na poczet należności wynikających z umowy.

Dowód: przesłuchanie pozwanego (k. 144), zestawienie operacji (k. 80-82), wezwania do zapłaty z dnia 30 maja 2017 r. (k. 83), wezwanie do zapłaty z 1 marca 2019 r. z dowodem doręczenia (k. 139-142), wypowiedzenie z dowodem doręczenia (k. 84-87), wezwanie do zapłaty z dnia 22 sierpnia 2020 r. (k. 88-89), potwierdzenia wpłat (k. 113-114).

W dniu 3 lutego 2020 r. powód wystawił wyciąg z ksiąg, w którym określił, iż zadłużenie pozwanego z tytułu umowy kredytu wyniosło: 99.031,64 zł, z czego 87.602,42 zł tytułem zaległego kapitału, 4.698,42 zł tytułem zaległych odsetek umownych za korzystanie z kapitału za okres od dnia 31 grudnia 2018 r. do 1 sierpnia 2019 r., 6.730,80 zł tytułem odsetek karnych umownych naliczonych za okres od 2 sierpnia 2019 r. do 3 lutego 2020 r.

Dowód: wyciąg z ksiąg powoda (k. 92), zestawienie operacji (k. 80-82).

W dniu 9 marca 2020 r. pozwany wpłacił na rzecz powoda kwotę 2.000 zł.

Dowód: bezsporne, potwierdzenie wpłaty (k. 135).

Sytuacja finansowa pozwanego zaczęła się pogarszać od 2016 r. Wówczas spalił się pozwanemu rębak do drewna, na którego zakup zaciągnął kredyt w wysokości 420.000 zł. W wyniku tego zdarzenia pozwany został pozbawiony części przychodu osiąganego za jego pomocą. Umowa kredytowa będąca przedmiotem niniejszego sporu, została podpisana w czasie, kiedy sytuacja majątkowa pozwanego była już ciężka, co potwierdza niewłaściwe wywiązywanie się z obowiązków umownych od początku jej trwania. W 2019 r. pozwany zaprzestał spłaty kredytu z uwagi na brak uzyskiwania dochodu z prowadzonej działalności gospodarczej. Pozwany obecnie jest zadłużony w różnych instytucjach, a swoich aktualnych zobowiązań nie reguluje w terminie. Dodatkowo pozwany posiada dwa otwarte kredyty w Ludowym Banku Spółdzielczym w Z., które spłaca, ale nie w pełnych ratach. Pozwany posiada na utrzymaniu dwoje dzieci, pełnoletnią córkę A. C. (20 lat) i małoletniego syna J. C. (11 lat). Lokal, w którym zamieszkuje wraz z rodziną obciążony jest hipoteką. Pozwany nie posiada oszczędności. Jest właścicielem 3 pojazdów, które nie przedstawiają jednak znacznej wartości, przy czym jeden z nich służy mu do prowadzenia działalności gospodarczej. Pozwany i jego żona osiągają bardzo niewielki dochód z prowadzonych działalności gospodarczych. Przy czym żona pozwanego również posiada zaległości w płatnościach swoich zobowiązań.

Dowód: przesłuchanie pozwanego (k. 144), postanowienie o umorzeniu śledztwa (k. 116-117), deklaracje PIT (k. 118-127), wydruk z KW (k. 128-131), dowód rejestracyjny (k. 132-133), oświadczenia pozwanego w sprzeczności od nakazu zapłaty (k. 97-99).

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie następującej oceny zebranego w sprawie materiału.

Bezsporna pomiędzy stronami pozostawała zasada żądania pozwu, albowiem pozwani podczas przesłuchania przyznał, że podpisał umowę kredytową na którą, powód powoływał się w pozwie, nie kwestionowali również faktu zaprzestania spłaty ww. zobowiązania jak również wysokości dochodzonego roszczenia. Na podstawie art. 229 i 230 k.p.c. Sąd przyjął zatem bez dowodów te powołane przez powoda fakty, które pozwani przyznali, uznając, że przyznanie nie budziło wątpliwości, bądź których nie zanegowali, ponieważ twierdzenia te znajdowały oparcie w okolicznościach sprawy, a nie pozostawały sprzeczności ze stanowiskiem strony milczącej i z wynikami rozprawy.

Sąd uznał za wiarygodne dokumenty prywatne, które wskazał jako podstawę swoich ustaleń. Dokumenty te w większości zostały dołączone do akt w odpisach poświadczonych za zgodność z oryginałami przez profesjonalnych pełnomocników stron. Te poświadczenia korzystały z domniemania prawnego zgodności treści z prawdą (art. 129 § 3 k.p.c. w zw. z art. 244 k.p.c.), które w żadnym wypadku nie zostało obalone. Część dokumentów została złożona w kopiach, których wierność oryginałom nie budziła wątpliwości i nie była przez strony kwestionowana, dlatego Sąd uznał, że stanowią one wiarygodne potwierdzenie istnienia oryginałów. Dokumenty, na podstawie których dokonano ustaleń, nie budziły wątpliwości co do swej autentyczności. Także zgodność ich treści z prawdą nie wywoływała zastrzeżeń i nie była przez żadną ze stron kwestionowana. Zatem nie było podstaw do odmówienia im w tym zakresie zaufania.

Sąd ustalił stan faktyczny także na podstawie dokumentów prywatnych. Dokumenty te Sąd uznał za wiarygodne jako nie budzące wątpliwości co do swojej prawdziwości i zgodności treści z prawdą. Wśród nich jako szczególnie istotny Sąd ocenił wyciąg z ksiąg rachunkowych powoda, zwłaszcza w zakresie wysokości zadłużenia pozwanych na dzień jego wystawienia. Wyciąg z ksiąg bankowych został wystawiony przez bank, którego czynnościom należy przypisać cechę wiarygodności, jako instytucji zaufania publicznego. Nadto w pełni koreluje on z innymi przedłożonymi przez stronę powodową dowodami czy środkami dowodowymi m.in. w postaci umowy łączącej strony, jak również dokumentami dotyczącymi szczegółowego rozliczenia umowy kredytu.

Na wniosek pozwanego na podstawie art. 299 k.p.c. Sąd przeprowadził również dowód z jego przesłuchania w charakterze strony. Zeznania pozwanego co do zasady Sąd ocenił jako wiarygodne. Pozwany przyznał fakt zawarcia umowy kredytowej, zaprzestania spłaty zobowiązań z niej wynikających, nie kwestionował również wysokości dochodzonego roszczenia.

Sąd zważył, co następuje:

Powództwo zasługiwało na uwzględnienie.

Powód dochodził zaspokojenia swojej wierzytelności wynikającej z zawartej z pozwanym 15 lutego 2017 r. umowy kredytu gotówkowego nr (...).

Stosownie do treści art. 69 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. Prawo bankowe przez umowę kredytu bank zobowiązuje się oddać do dyspozycji kredytobiorcy na czas oznaczony w umowie kwotę środków pieniężnych z przeznaczeniem na ustalony cel, a kredytobiorca zobowiązuje się do korzystania z niej na warunkach określonych w umowie, zwrotu kwoty wykorzystanego kredytu wraz z odsetkami w oznaczonych terminach spłaty oraz zapłaty prowizji od udzielonego kredytu.

Niesporne w niniejszej sprawie było, że (...) S.A. z siedzibą w W. zaciągnięte zobowiązanie wykonał i wydał pozwanemu kwotę określoną w umowie. Nie ulega także wątpliwości, że pozwany nie wykonał ciężącego na nim obowiązku w zakresie zwrotu przedmiotu kredytu wraz z oprocentowaniem i kosztami jego udzielenia w oznaczonym terminie spłaty. Nie budziła również wątpliwości Sądu skuteczność wypowiedzenia umowy poprzedzona procedurą wynikającą z art. 75c prawa bankowego. Poza sporem pozostawała również wysokość dochodzonego roszczenia, nadto w świetle przedłożonych przez stronę powodową dokumentów jawiła się ona jako wykazana.

Reasumując, Sąd uznał, iż powód wykazał swoje roszczenie co do zasady i co do wysokości, które nota bene nie było w ogóle kwestionowane przez pozwanego.

W związku z powyższym Sąd uwzględnił powództwo w całości, czemu dał wyraz w punkcie pierwszym wyroku. O odsetkach orzeczono na podstawie art. 481 § 1 i 2 k.c.

W pkt drugim wyroku Sąd na podstawie art. 355 k.p.c. umorzył postępowanie w zakresie żądania zasądzenia kwoty 2.000 zł, albowiem w piśmie procesowym z dnia 30 października 2020 r. (k. 136) pełnomocnik powoda cofnął powództwo w ww. zakresie ze zrzeczeniem się roszczenia.

Orzeczenie o kosztach postępowania zawarte w punkcie trzecim wyroku znajduje uzasadnienie w art. 98 § 1 k.p.c. [na przedmiotowe koszty złożyła się opłata od pozwu – 4.952 zł, opłata skarbową od pełnomocnictwa -17 zł, koszty zastępstwa procesowego – 5.400 zł ustalone w oparciu o § 2 pkt 6 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości w sprawie opłat za czynności radców prawnych z dnia 22 października 2015 r. (Dz.U. z 2015 r. poz. 1804, ze zm.)].

Według art. 320 k.p.c. w szczególnie uzasadnionych wypadkach sąd może w wyroku rozłożyć na raty zasądzone świadczenia, a w sprawach o wydanie nieruchomości lub o opróżnienie pomieszczenia wyznaczyć odpowiedni termin do spełnienia tego świadczenia.

Przepis ten ma charakter wyjątkowy, jego zastosowanie skutkuje uszczupleniem należności wierzyciela, a nadto odrocza w czasie uzyskanie świadczenia. Choć ustanowiony jest w interesie dłużnika, stosując go Sąd powinien mieć jednak na uwadze interesy obu stron. Negatywne konsekwencje rozłożenia na raty należności dla strony powodowej są znaczne. Nie tylko bowiem nie uzyskała ona od strony pozwanej zaspokojenia należności w uzgodnionych przez strony terminach, to jeszcze będąc zmuszona do ich dochodzenia na drodze postępowania sądowego (co wiąże się z koniecznością poniesienia dodatkowych wydatków), nie uzyskuje pełnej rekompensaty strat jakie z tego tytułu poniosła.

Sytuacja finansowa pozwanego jest jedną z okoliczności, które mają znaczenie dla oceny tego, czy występuje "szczególnie uzasadniony wypadek" w rozumieniu art. 320 k.p.c., nie jest to jednak okoliczność, która ex lege implikuje zastosowanie tej instytucji. Przeciwnie, fatalna, nie rokująca poprawy sytuacja finansowa pozwanego powinna - co do zasady - przemawiać za odstępniem od rozłożenia świadczenia na raty, gdyż z dużym prawdopodobieństwem można przyjąć, iż nie doprowadzi to do wykonania zobowiązania, a tylko odroczy uzyskanie przez wierzyciela tytułu egzekucyjnego (por. wyrok SA w Katowicach z dnia 22 marca 2016 r., I ACa 787/15, LEX nr 2025501).

Biorąc powyższe pod uwagę, Sąd uznał, że pozwany nie wykazał aby rozłożenie świadczenia na raty gwarantowało jego spełnienie. Przeciwnie oświadczenia pozwanego złożone podczas jego przesłuchania wskazują, że obecnie posiada zadłużenie w różnych instytucjach, których nie reguluje na bieżąco, a dochody osiągnane z prowadzonej działalności są niskie i po zaspokojeniu niezbędnych potrzeb życiowych nie pozwalają na wywiązywanie się w pełni w wszystkich zobowiązań finansowych. Taki stan rzeczy jest utrwalony i ma miejsce od 2016 r. Składniki majątkowe pozwanego nie przedstawiają znacznej wartości, albo są obciążone hipoteką. Istotne w sprawie jest również to, że pozwany nie wykazał, aby podjął konkretne działania w celu przygotowania się do spłaty długu oraz do zmniejszenia zadłużenia. Jego dotychczasowa postawa nie może pozostać obojętna dla rozstrzygnięcia. Zauważyć bowiem należy, że w zasadzie nie kwestionował zasadności dochodzonego przez bank roszczenia. W czasie obowiązywania umowy kredytowej z powodem nie opłacał pełnej raty wynoszącej ok. 1.600 zł miesięcznie, w pismach procesowych motywując wniosek o rozłożenie świadczenia na raty, sam wskazywał, że nie jest w stanie spłacać zobowiązania na dotychczasowych zasadach, trudno zatem racjonalnie zakładać, że ma możliwość obecnie regulować raty na poziomie 1.500 zł. Poza swoimi twierdzeniami pozwany nie zaferował również żadnych obiektywnych dowodów potwierdzających, iż jego stan majątkowy uległ poprawie a wysokość jego zobowiązań pieniężnych ulegnie zmniejszeniu w najbliższym czasie, dzięki czemu będzie dysponować większym dochodem. Deklarując natomiast chęć spłaty swego zadłużenia w ratach, sam dotychczas dokonał tylko jednej niewielkiej wpłaty w ciągu kilku miesięcy trwania niniejszego procesu. Taka postawa nie pozwala pozytywnie ocenić szansy na systematyczne regulowanie kolejnych rat. Zwłaszcza, że w

przypadku innych zobowiązań, również tych rozłożonych na raty, pozwany nie spełnia należycie. To też nie wpływa pozytywnie na ocenę dopuszczalności zastosowania w sprawie art. 320 k.p.c.

sędzia Jolanta Czajka-Bałon